



МІТТА



ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЕПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• ВЕРЕСЕНЬ • 2005 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО 18 \ 172 •

2 стор.
Постанови Синоду Єпископів УГКЦ.

Новини з життя архієпархії

3 стор.
Інтерв'ю з Блаженнішим Любомиром, Главою УГКЦ.

4 стор.
Звернення Синоду Єпископів УГКЦ до вірних

5 стор.
Заповіді Божі. о. Богдан Гнатисько
Дбаймо про красу дому Божого.
Степан Івасейко
6 стор.
Оповідь з історії Церкви. –
– с. Венямина ЗСПР

7 стор.
Вітаємо ювілярів!
Прощавай, літо! У гармонії з Богом і природою.
8 стор.
“Ширяй під хмарами, як ми...”

ІДІМО ДО СПІЛЬНОГО ДЖЕРЕЛА



РАЗОМ ЗІ ЗМАГАННЯМИ ЗА ПОВНОТУ ЖИТТЯ НАШОЇ ЦЕРКВИ НА НАЧАЛАХ ПАТРІАРХАЛЬНОГО УСТРОЮ ТІСНО В'ЯЖЕТЬСЯ ЗМАГАННЯ ЗА ЦЕРКОВНЕ З'ЄДИНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ДУШЕВНО РАДІЮ, КОЛИ БАЧУ, ЩО, ХОЧ ЩЕ ЦЕРКОВНО НЕЗ'ЄДИНЕНІ В ОДНІЙ ЦЕРКВІ СИНІ І ДОЧКИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ З ХРЕСТАМИ НА ПЛЕЧАХ ВЖЕ З'ЄДИНЕНІ В ХРИСТІ І В ЙОГО ТЕРПІННЯХ, ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО СЕБЕ, ЩОБ ПРИВІТАТИ СЕБЕ ПОЦІЛУНКОМ МИРУ Й ОБНЯТИСЬ У БРАТНІЙ ЛЮБОВІ! ВИСЛОВЛЮЮЧИ ЦЮ РАДІСТЬ, БЛАГАЮ ВАС УСІХ, А МОЄ БЛАГАННЯ ХАЙ БУДЕ МОЇМ ЗАПОВІТОМ: «...ДРУГ ДРУГА ОБІЙМІМ! ПРОМОВМО – БРАТТЯ!». ІДІТЬ СЛІДАМИ СЛ. Б. АНДРЕЯ, ЯКИЙ ЦІЛЕ СВОЄ ЖИТТЯ ПОСВЯТИВ ВЕЛИКІЙ ІДЕЇ З'ЄДИНЕННЯ ХРИСТІЯН, СТАВШИ БЛАГОВІСНИКОМ ЄДНОСТІ ХРИСТОВОЇ ЦЕРКВИ!»

ПАТРІАРХ ЙОСИФ СЛІПІЙ. «ЗАПОВІТ»

Гортаючи сьогодні підручники з історії, можемо зробити висновок, що всі історичні джерела вказують на окремих героїв свого часу, позитивних чи негативних, проте не називають усіх учасників історії поіменно, бо це не реально в принципі. Хоча, правду кажучи, завдяки отим неназваним учасникам і твориться історія. Ще стоїть перед очима багатомільйонний помаранчевий Майдан, і кожен наш сучасник, що брав у ньому участь, глибоко переживатиме його до кінця своїх днів, але в короткому часі історія назве маленький відсоток його героїв. Усі решта будуть не названі, і всі з цим змиряться, бо вважатимуть, що виконували належну їм справу.

Очевидно, що так і повинно бути, бо, починаючи глибше вникати в суть речей, віруюча людина розуміє, що вона є лише знаряддям в руках Божих, а властивим творцем історії є Господь Бог. Окрема людина чинить конкретну дію, а Господь Бог, сплітаючи людську неміч, звершує Свою святу волю. Саме в тому, очевидно, і полягає Божа премудрість.

Не знаю, чи залишиться в анналах історії прізвище якоїсь вітринки чи якогось корчинського, але прізвище Блаженнішого Патріярха Любомира Гузара залишиться в них обов'язково. Думаю, що за короткий час вже ніхто не згадає хворобливого істеричного вереску горстки «воїнствуючих «православних», підбунтованих московською «поповщиною», але і за сотні літ кожен бажачий зможе прочитати, що 21 серпня 2005 року Божого осідок Патріярха Української греко-католицької Церкви було перенесено зі Львова до колицки українського християнства – нашої столиці Києва.

Думається, що саме ця подія є основою у цьогорічному поступі нашої Церкви. Многі історики і дослідники ще будуть обговорювати її, будуть робити якісь висновки, але вже сьогодні всі ми маємо зробити найголовніший висновок – перенесення осідку УГКЦ до Києва не є справою Блаженнішого Любомира – цього хоче Господь! І саме Господь влітає цю подію в історичну канву людства.

Чому ж цього перенесення так боїться московська патріярхія? Думається, що найголовнішим її страхом є страх перед цілковитою втраченою Москвою контролю над Україною та над українською Церквою. Бо саме наша Церква є яскравим виразником українства, і сила нашої Церкви якраз і полягає саме в її українстві. А останні події в нашому народі виявляють особливу Божу прихильність до України і в цьому запорука незнищенності нашої Церкви, котра пережила всі страхоття псевдособору 1946 року та його наслідки, як рівно ж і терор комуністичного режиму.

Перенесення осідку Глави Церкви до столиці, безперечно, вимагає від кожного з нас особливої відповідальності. Семінарії повинні поглибити формацію молодих священників, бо замало дати їм теоретичні знання – їх необхідно виховувати на глибоких традиціях передвоєнного галицького священства: жертвовного, високоосвіченого, інтелектуального, патріотичного, мудрого тощо. Монастирі повинні би скерувати вектори своєї праці на жертвовну підтримку наших єпископів на Сході України. Саме там конче потрібна ґрунтовна катехизація не лише дітей та молоді, а й дорослих людей. Галицькі парохії мали б особливо допомагати вже заснованим парохіям за Збручем висилкою релігійної літератури чи просто обміном делегаціями.

В контексті вже сказаного особливо хочеться нагадати, що всі ми є дітьми однієї Неньки - України, котрій усі ми бажаємо єдинства, добра і процвітання. З чим прийдемо до наших братів-східняків? Чим зможемо їх пригорнути до себе? Єдиним фактором, який приведе їх до нас, буде почутий з наших уст літургійний виголос «...і всіх вас, православних християн...», котрого так бояться декотрі наші псевдопатріоти. Саме це визначення є спільним джерелом нашої прадідівської віри, котру усі ми отримали з Божих рук через рівноапостольного київського князя Володимира Великого, нашого Христителя і Первопатріярха. Саме це визначення є єдиною підставою для єдинства усього українського народу.

Ідімо до спільного Джерела!

о. Іван ГАЛІМУРКА, редактор

ОФІЦІЙНО

НАЙВИЩИЙ ФОРУМ ЄПИСКОПІВ УГКЦ

24-31 серпня 2005 року у Львові проходив Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви. У роботі Синоду, який очолював Глава УГКЦ Блаженніший Любомир (Гуцуляк), голова Синодальної літургійної комісії, Єпарх Едмонтонський (Канада), владика, члени Синоду, передусім висловили своє визнання священникам УГКЦ за їхню жертвність, не зважаючи на важкі умови життя, їхню відданість Богові і Церкві, старанність у виконанні своїх душпастирських обов'язків. Владика наголошували, що праця священників є дуже важливою і рівень її виконання зазвичай відповідає рівневі духовності вірних.

Як повідомив для прес-секретаріату Глави УГКЦ Преосвященний Владика Лаврентій (Гуцуляк), голова Синодальної літургійної комісії, Єпарх Едмонтонський (Канада), владика, члени Синоду, передусім висловили своє визнання священникам УГКЦ за їхню жертвність, не зважаючи на важкі умови життя, їхню відданість Богові і Церкві, старанність у виконанні своїх душпастирських обов'язків. Владика наголошували, що праця священників є дуже важливою і рівень її виконання зазвичай відповідає рівневі духовності вірних.

Під час дискусій на цю тему владика звертали свою увагу на різні етапи життя священника: формування і плекання покликання, освіту, формування, життя душпастиря на парафії тощо. Єпископи, зокрема, назвали такі позитиви у системі священницької формації (сучасної і яка була в минулому):

Добрий приклад духовних провідників, форматорів.

Мобілізація сил під час перебування Церкви у підпіллі проти переслідувань.

Високий рівень навчання літургії і літургійного співу.

Катехитична формація.

Солідна інтелектуальна (академічна) формація.

Грунтовна духовна формація.

Приклад єпископа і його особиста підтримка у духовному житті.

Позитивна динаміка вдосконалення семінарійної формації, особливо в останні роки.

Готовність послужити всім категоріям людей, навіть упослідженим.

Навички працювати з молоддю і дітьми.

Уміння катехизувати дорослих.

Сумлінне ставлення до проповідництва.

Монастирська формація.

Позитивна роль доброї дружини священника.

Зразкова витривалість священників старшого віку.

Підготовленість і добрий вишкіл викладачів.

Можливість частого сповіді та вибору сповідника тощо.

Аналізуючи питання формування, виховання та життя священників, члени Синоду Єпископів УГКЦ вказали також і на негативи у системі священницької формації, зокрема:

Брак східного літургійного життя.

Брак спільнотного життя.

Брак літургійного східного богослов'я.

Брак пасторальної формації.

Надлишок академічності і брак людяності.

Відсутність розуміння ролі мирян у Церкві.

Брак духу місіїності.

Небажання щоденного служіння Божественної Літургії.

Відкликання під час студій у семінарії до військової служби.

Брак знання мови.

Брак літератури та інше.

За словами Владика Лаврентія, дискусія на тему священства на цьогорічному Синоді не завершилася, а тільки розпочинається – тепер владика хочуть звернутися до джерел і представити, що говорить про священство наша Київська Церква зокрема і Східні Церкви взагалі. „Хочемо запевнити душпастирів і вірних, що ми цікавимося цим питанням і старатимемося знайти розв'язки на всі актуальні проблеми щодо священства”, – сказав на завершення Владика Лаврентій.

Прес-секретаріат Глави УГКЦ

НА СЛАВУ СВЯТОЇ, ЄДИНОСУЩНОЇ, ЖИВОТВОРЯЩОЇ
І НЕРОЗДІЛЬНОЇ ТРИЦІ, ОТЦЯ І СИНА, І СВЯТОГО ДУХА. АМІНЬ

Високопреосвященним і Преосвященним Владикам, Всечесним Отцям, Преподобним Ченцям і Черницям та Вірним Помісної Української Греко-Католицької Церкви

ПОСТАНОВИ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ УГКЦ

(що відбувся у м. Львові (Брюховичі) 25-31 серпня 2005 року Божого)

- Для опрацювання єдиної програми виховання священників в Українській Греко-Католицькій Церкві:
 - створити Комісію священничої формації у складі ректорів семінарії УГКЦ, включно з ректорами семінарії монашеских чинів, та навчальних закладів нашої Церкви в Римі;
 - від імені Синоду доручити опікуватися цією Комісією Владика Софронів (Мудрому), Владика Лаврентієві (Гуцуляку), Владика Давидові (Мотюку) і Владика Володимирові (Ковбичу).
 - у разі потреби фізичної присутності на засіданні когось із вищезгаданих ректорів правлячий архієрей повинен фінансувати його прибуття на засідання Комісії.
- Доручити Владика Лаврентієві (Гуцуляку) на підставі документів Апостольської Столиці, присвячених питанням священничого виховання, та пропозицій і думок владик, висловлених на Синоді, укласти синодальний документ щодо священничої формації.
- Доручити Комісії священничої формації до наступного Синоду опрацювати перелік пропозицій щодо покликання, виховання і життя священника для їхнього опрацювання і прийняття Синодом Єпископів УГКЦ 2006 року.
- Головам єпархіальних катехитичних комісій провести зустрічі духовенства й катехитів для ознайомлення зі справою написання Катехизму УГКЦ та напрямів катехитичного служіння нашої Церкви.
- Доручити Патріаршій катехитичній комісії:
 - у червні 2006 року провести трьохденну конференцію для представлення і обговорення напрацьованого матеріалу з написання Катехизму УГКЦ;
 - для оживлення катехитичного служіння та ознайомлення з Катехизмом УГКЦ провести у 2007 році, перед Патріаршим Собором, присвяченим молоді, триденну катехитичну конференцію, на яку запросити голів єпархіальних катехитичних комісій УГКЦ з України і поселень.
- Оголосити 2007 рік Божий Роком молоді.
- Прийняти "Положення про фінансово-економічний устрій УГКЦ" з внесеними поправками і доповненнями на п'ятирічний випробувальний термін.
- Створити при Патріархії УГКЦ загальноцерковний фонд для потреб екзархатів в Україні. Доручити Владика Степанові (Менькові) і Владика Володимирові (Війтишину) опрацювати статут цього фонду та відкрити при Патріархії його рахунок, на який будуть пересилатися пожертвовані кошти.
- Затвердити проект „Структура Патріаршого економату УГКЦ” з внесеними поправками і доповненнями.
- Затвердити статут Патріаршого фонду з внесеними поправками, змінами і доповненнями.
- Доручити Патріаршій літургійній комісії до наступного Синоду Єпископів УГКЦ опрацювати проект документа про канонічну процедуру видання літургійних книг.
- У кожній єпархії УГКЦ призначити одного чи більше працівників до єпархіальних літургійних комісій.
- Для обговорення актуальних проблем і пропозицій щодо можливих напрямків діяльності Патріаршої і єпархіальних літургійних комісій відповідно до реальних церковних потреб провести науково-практичну конференцію літургістів нашої Церкви.
- Доручити Патріаршій літургійній комісії інтенсифікувати працю над укладанням Уставу Архієрейського служіння і Літургії Святого Івана Золотоустого.
- Доручити Постійному Синодові та Інституту екуменічних студій при Українському католицькому університеті організувати проведення Унійного з'їзду у Велеграді 2007 року з нагоди 100-річчя Першого унійного з'їзду під проводом Митрополита Андрея Шептицького.
- Провести у 2006 році відзначення 60-ї річниці Львівського псевдособору та використати цю нагоду для примирення з православними братами.
- На Синоді Єпископів УГКЦ 2006 року присвятити одну сесію розглядові літургійних питань, які підготує на розгляд Патріарша літургійна комісія.
- Синод Єпископів УГКЦ 2006 року провести у Львові 13-20 вересня.

Ці постанови вступають у дію 21 вересня 2005 року Божого, на празник Різдва Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіві Марії

+ЛЮБОМИР (ГУЗАР)

Верховний Архієпископ Української Греко-Католицької Церкви

+ ВАСИЛЬ (МЕДВІТ)

Секретар Синоду Єпископів
Української Греко-Католицької Церкви

Дано у Львові
1 вересня 2005 року Божого

У ЛЬВОВІ ОСВЯЧЕНО БОГОСЛОВСЬКИЙ ЦЕНТР



28 серпня 2005 року, на празник Успіння Пресвятої Богородиці, Львівська духовна семінарія (ЛДС) Святого Духа УГКЦ урочисто перейшла до приміщень нового Богословського центру на вул. Хуторівка у м. Львові. Святування нагоди освячення нової семінарії та цілого Богословського центру розпочалися напередодні, 27 серпня. Того дня об 11.00 на вул. Коперніка біля місця, де колись була семінарія, розпочалася спільна молитва, а відтак семінаристи, члени ректорату та випускники семінарії пройшли процесійним походом вулицями Львова до

нового будинку. Після цього о 18.00 розпочалася Велика вечірня з Літїєю, а тоді нічні чування.

Наступного дня Чин освячення нового Богословського центру розпочався із освячення нової семінарійної церкви Святого Духа. Спочатку Блаженніший Любомир, владика, члени Синоду Єпископів УГКЦ та священники процесійно пройшли через внутрішнє подвір'я семінарії та ввійшли до храму. Одразу після цього розпочалося освячення престолу – головного елементу церкви. Під час освячення, згідно із чином, було спочатку обито престол водою, а тоді елеєм, вином та рожевою (звареною із квітів) водою. Тоді Блаженніший Любомир поблагословив престол освяченим миром. Всі ці чинності супроводжувалися молитвами. Згодом Глава УГКЦ взяв приготівані на

дискосі моцї святого священномученика Йосафата і разом із владиками та священниками обійшов навколо храму. Після того моцї святого було вкладено у спеціально приготівані у престолі заглибини, залито їх розтопленням воском та накрито кілками. Згодом престол було покрито обрусами та розставлено всі приписані елементи: антиминос, Євангеліє, кивот, ручний хрест. Відтак відбулося освячення самого храму. Одразу після цього розпочалася Архієрейська Божественна Літургія.

На завершення Літургії у храмі було прочитано молитви на благословення дому, а відтак владика пройшли приміщеннями семінарії та філософсько-богословського факультету і окропили їх свяченою водою.

Після святкового обіду о 16.00 розпочався концерт духовної пісні, у якому взяли участь хори „Надія Церкви” (ЛДС), „Стрітення” (УКУ), молодіжний хор храму Різдва Пресвятої Богородиці та чоловічий секстет „Орфей”.

О 18.00 з нагоди відкриття Богословського центру у Львові розпочалася „Конференція нового покоління богословів УГКЦ: Кайрос”.



ВЛАДИКА ІГОР (ВОЗЬНЯК) – АДМІНІСТРАТОР ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ



Преосвященного Владика Ігора (Возьняка) Адміністратором Львівської архієпархії УГКЦ.

Відповідно до декрету іменування Адміністратора Львівської архієпархії УГКЦ та згідно з кан. 220 (п. 4) ККЦ, 31 серпня 2005 року Владика Ігор у присутності о. д-ра Святослава Шевчука, керівника Секретаріату Верховного Архієпископа, склав присягу перед Блаженнішим Любомиром. Після цього Предстоятель УГКЦ, протосинкел Львівської архієпархії та керівник Секретаріату Верховного Архієпископа підписали декрет, у якому зафіксовано факт складання присяги. Відтак, згідно з нормами права, новопризначений Адміністратор представить цей декрет Колегії єпархіальних радників і з того моменту офіційно розпочне виконувати свої обов'язки.

29 серпня 2005 року Блаженніший Любомир (Гузар), Глава Української Греко-Католицької

Церкви, згідно з кан. 220 п.3 ККЦ, своїм декретом іменував протосинкела Львівської архієпархії

ЯК ЖИВЕШ, РУДНО?

У неділю, 21 серпня, після Святої Літургії відбувся урочистий похід парохіян смт Рудно у Білогорщу, щоб віддати уклін і шану головному командирі УПА Роману Шухевичу (Тарасу Чупринці).

Перед пам'ятником генералу-хорунжому о.Теодор Заблоцький та о. Зеновій Боднар, разом із священиками УПЦ КП о. Ігорем Щербою та о. Юрієм Затварським відслужили панахиду за борців, що загинули за волю України.

Після панахиди жителі Білогорщі та наші руднівчани розповідали про героїчну боротьбу Української Повстанської Армії, і, зокрема, її головнокомандувача Тараса Чупринки, а також виступили з невеликим концертом на прославу боротьби УПА і рідної Неньки-України. Також руднівчани відвідали садибу-музей Романа Шухевича, де зберігаються унікальні експонати з

життя і діяльності легендарного сина України.

У День незалежності України, 24 серпня, парохіяни Рудна поспішали до храмів, щоб помолитись і подякувати Господу Богу за Його великий дар свободи для нашої України і усього українського народу. Після Святої Літургії процесії з церков зібралися на руднівському цвинтарі, де відслужили панахиду на могилі сотника УПА Юліяна Іващишина („Вільчур”), а також згадали у молитвах всіх відомих і невідомих героїв, що поклали своє життя на вівтар Незалежної України.

Після цього всі рушили походом до символічної могили борцям за волю України – „Голди”. По дорозі, біля визначних місць, пов'язаних з історичними подіями селища, які є від-

значені хрестами і пам'ятниками, о.Теодор Заблоцький, о.Михайло Цегельський, о. Ігор Щерба (УПЦ КП), а також гості з с. Білогорща, зокрема, о. Зеновій Боднар та о. Юрій Затварський (УПЦ КП), що прибули з парохіянами на святкування до Рудна, відчитали Євангелії. На могилі спільно відслужили панахиду. Опісля силами мешканців Рудна і Білогорщі відбувся концерт, як шана борцям-героям. Учасником цього невеликого концерту був запрошений гість Андрій Бенюк, соліст оперного театру. Організаторами концерту були громадська організація „Просвіта”, влада Рудна, дирекція СШ № 74 та меценати.

Надія ЗАБЛОЦЬКА

УНІКАЛЬНЕ ЗІБРАННЯ БОГОСЛОВІВ УГКЦ

28 серпня у приміщенні нового Богословського центру, що у Львові, розпочала свою роботу «Конференція нового покоління богословів УГКЦ: Кайрос». Із вступним словом до присутніх звернувся ректор КУУ о. д-р Борис Гудзяк, який зокрема відзначив: «Нове покоління богословів в Україні, породжене Церквою-мученицею, формувалося в декаді бурхливого розвитку Церкви та складних політично-економічних та соціальних процесів 90-х років. Вони, здобувши базову освіту в Україні, спеціалізувалися за кордоном і зараз повертаються звідти у той час, коли багато української молоді хоче виїхати... Ніколи в історії УГКЦ, а, можливо, взагалі в історії українського християнства, ще не було такої великої та різноманітної когорти професіоналів – кілька сотень належно вишколених богословів. Представникам цього покоління пора подивитися собі в очі,

знайти колег і братися до праці. Вони можуть стати одним із найпотужніших богословських явищ на початку III тисячоліття».

Із привітанням до учасників конференції звернувся Глава УГКЦ Блаженніший Любомир. Він зокрема наголосив: «Ви (богослови. – Ред.) дуже потрібні Церкві. Нехай ніхто не думає, що він даремно вчився: знання, яке Ви набули, потрібне усій Церкві, а не тільки Вам. Богослов роздумує над Божим Об'явленням і ділиться цими роздумами зі своїм ближнім. Одним із плодів конференції, сподіваюся, буде організація такого великого потенціалу - 250 вчених людей. Богослови доповнюють працю єпископів, поглиблюють її, щоб наша Церква мала глибину богословської думки... Солідна богословська підготовка повинна починатися від Святого Письма, добре простудійованого і зрозумілого, і від тих свідків віри, які впродовж

століть своєю працею, наукою і святістю поглибили цей скарб... Ми, українці, поставлені Господом Богом на межі двох великих культур і традицій, і з цього випливають різні завдання.

Багато говориться про екуменізм, про бажання, щоб між християнами запанувала первісна єдність. Сьогодні ми, об'єднані з Апостольською Столицею католики, маємо можливість, якої не було у наших попередників Шептицького і Сліпого, - можливість працювати. З цього огляду тепер настає нова ера, і ми мусимо запитати себе дуже серйозно: як повинна виглядати Східна Католицька Церква в рамках Вселенської Церкви? Як ми можемо збагатити Вселенську Церкву? Маючи таку кількість богословів, не можемо говорити, що ми немічні. Ми повинні щось запропонувати навіть на міжнародному рівні. Це ще одна ділянка, над якою потрібно працювати».

(Наш корр.)

ЗМІНИ У КАРНОМУ ПРОЦЕСІ ЩОДО О. ВАСИЛЯ КОВПАКА

7 червня 2004 року ми повідомляли про те, що 1 червня 2004 року завершив свою роботу Міжєпархіальний церковний трибунал 1-ї інстанції у справі о. Василя Ковпака. На основі вироку було видано декрет, згідно із яким визнано о. Василя Ковпака винним у порушенні канонів ККЦ 1436, § 1-2; 1437; 1448, §1. За такі порушення та ігнорування різних пастирських і канонічних попереджень на о. Василя Ковпака, згідно із декретом, було накладено церковну кару – велику екскомуніку.

Однак через недотримання правової процедури декрет про виконання вироку Міжєпархіального трибуналу було визнано не правосильним. Тому

16 серпня 2005 року своїм декретом Блаженніший Любомир (Гузар), Верховний Архієпископ Києво-Галицький, відкликав декрет від 7 червня 2004 року (вих. ЛВ 04/415) про виконання вироку Міжєпархіального трибуналу у справі карного процесу над о. Василем Ковпаком.

Крім того, своїм декретом від 16 серпня 2005 року відкликав свій декрет від 4 червня 2004 року (вих. ЛВ 04/413) Преосвященний Владика Ігор (Возьняк), Єпископ-помічник Львівський, протосинкел Львівської архієпархії, яким на основі кан. 1473 ККЦ о. Василю Ковпаку до закінчення судового процесу було заборонено

перебувати на території парафії св. апп. Петра і Павла (м. Львів, Рясне, 1), парафії Пресвятої Євхаристії (м. Львів, Рясне, 2) та парафії Вознесіння ГНІХ (свт. Івано-Франкове), як також на будь-якій іншій парафії Львівської архієпархії.

Обидва декрети 29 серпня 2005 року були вручені о. Василеві Ковпаку, що він підтвердив своїм підписом.

Карний процес у справі о. Василя Ковпака продовжується.

Прес-секретаріат Глави УГКЦ

КОРОТКО

СВЯТКУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СВЯТ В РИМІ

Останнього дня літа в будинку посольства України при апостольській столиці у Ватикані було відзначено день прапора України. Ця дата є символічною проте вона є нагодою для того, щоб в черговий раз згуртувати наших людей, які працюють чи навчаються в столиці Італії – Римі.

ДОВІЧНІ ОБІТИ У СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ

27 серпня 2005 року ряди Сестер Служебниць поповнилися новими повноправними членами. Під час Божественної Літургії, яку відслужив Преосвященний Владика Гліб Лончина, Апокрисарій Верховного Архієпископа при Апостольському престолі у Храмі Покрови Пресвятої Богородиці у Львові 7 сестер склали Довічні Обіти.

ТРЕТІЙ ФОРУМ БОГОСЛОВІВ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ

“Відкрити людині людину: Виклик богослов'ю Центрально-Східної Європи” – такою буде тема Третього форуму богословів Центрально-Східної Європи, який цього року проходитиме з 27 до 30 вересня в Одесі та Ялті. Форум збере богословів та представників християнських Церков з різних кутків Європи. Як повідомляє інформаційна служба РКЦ в Україні, одним з головних його гостей буде кардинал Роже Ечегерай.

ПРОЩА КОЛОМИЙСЬКО-ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ

На празник Успіння Матері Божої 28 серпня у Зарваниці відбулась подія, на яку всі чекали із великим нетерпінням. У цей день було урочисто запалено блакитний вогник на території Марійського Духовного Центру. На прощу 27-28 серпня до Зарваниці прийшло багато паломників.

ДРУГА ВЕЛОСИПЕДНА ПРОЩА У СТРИЙСЬКІЙ ЄПАРХІЇ УГКЦ

Ранішній дощ не завадив понад 50 прочанам разом із трьома священиками міста Стрий 27 серпня 2005 року здійснити велосипедну прощу до Кохавино Жидачівського району на Львівщині. В цій місцевості, в монастирі Отців Редemptористів перебуває ікона Матері Божої, яка цього року відзначає 250-ліття з часу проголошення чудотворною.

ХРЕСТ З РЕЛІКВІЯМИ БЛАЖЕННОГО ПЕТРА ВЕРГУНА – ДАРУНОК СТРИЙСЬКОЇ ЄПАРХІЇ УГКЦ ДЛЯ НОВОЇ СЕМІНАРІЇ

28 серпня 2005 року Владика Юліан Гбур, Єпарх Стрийський УГКЦ, взяв участь у відкритті та освяченні нового приміщення Львівської Духовної семінарії Святого Духа у Львові по вул. Хуторівка. Торжества відкриття нової семінарії розпочалися Чином освячення престолу та нового храму семінарії.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КОМПАКТ-ДИСКУ “АРХІЄРЕЙСЬКОЇ БОЖЕСТВЕННОЇ ЛІТУРГІЇ ДЛЯ ХОРУ ТА ОРКЕСТРУ”

31 серпня 2005 року в Українському Католицькому Університеті відбулась презентація подвійного компакт-диску “Архієрейської Божественної Літургії для хору та оркестру” на музику Олександра Козаренка, у виконанні Лауреата національної премії ім.Т.Шевченка, Заслуженої капели України “Трембіта”, під батuitoю художнього керівника і головного диригента Миколи Кулика.

ДРУГА ТРАНСКОРДОННА ЗУСТРІЧ-ПРИМИРЕННЯ

28 серпня, у день Успіння Пресвятої Богородиці, у прикордонному селі Корчмині (Люблінське воєводство Республіки Польща) поблизу дерев'яної греко-католицької церкви було закладено Дім україно-польських зустрічей. Це було зроблено в рамках другої Транскордонної зустрічі-примирення на україно-польському кордоні у селі Корчмині.

ВИПОВНИЛАСЯ РІЧНИЦЯ ПЕРЕНЕСЕННЯ МОЩЕЙ БЛАЖЕННОГО ПЕТРА ВЕРГУНА

В серпні 2005 року виповнилась річниця з часу перенесення мощей Блаженного Священномученика Петра Вергуна до Стрия та Городка на Львівщині. 23 серпня 2004 року його мощі були перенесенні до Катедрального храму Успіння Пресвятої Богородиці м. Стрий. Відтак 28 серпня, частина мощей була покладена в парафіяльному храмі Благовіщення Пречистої Діви Марії м. Городок, де народився Блаженний.

/ Новини / UGCC News

“УСІ ДЕРЖАВИ ГОВОРЯТЬ ПРО МИР, І ВСІ ВИРОБЛЯЮТЬ ЗБРОЮ”

інтерв'ю з Блаженнішим Любомиром, Головою УГКЦ

— *Минуло вже більше ніж півроку після Помаранчевої революції. Чи відчуваєте ви зміни в країні? Наскільки вони є суттєвими та глибокими?*

— Моє враження таке, що зміни все ж є. Дещо іншою стала загальна атмосфера, і це по-різному виявляється. Спочатку була невелика ейфорія, так само як у 90-х роках, бо люди сподівалися, що міне кілька тижнів і все стане інакшим. Сьогодні люди вже усвідомлюють, що змінити щось ґрунтовно за кілька тижнів чи навіть за кілька місяців неможливо. Це вже бере гору такий, я б сказав, здоровий реалізм. Так, люди бажали б бачити більше змін, але усвідомлюють, що це довготривалий проект. Мова ж не йде лише про те, щоб пом'якшити кілька людей або що, — нам потрібні зміни світоглядні, а вони не настають швидко. Люди не легко відмовляються від своїх звичок, і на те нема ради. Ті, хто були рабами, потребують десятиків років, щоб позбутися рабства й увійти у світ свободи й волі. Ми не є інакшими: люди завжди люди...

— *Свого часу ви зауважили, що люди вийшли на вулиці не заради Ющенка, а заради того, щоб він змінив стиль старої влади. І ще ви додали, що «доля поклада на Ющенка неймовірно відповідальність». Чи виправдовує Президент покладені на нього надії? Чи справляється він зі своєю відповідальністю?*

— Так, відповідальність на Ющенкові дійсно величезна. Президент намагається дати інший напрям багатьом речам, він говорить про це... Але він тільки людина, і це не від нього залежить — зміняться внутрішньо його співгромадяни чи ні. Що може Ющенко? Створити певну шкалу цінностей та дотримуватися її. А це — із колосальною терпеливістю підходити до справи та працювати послідовно... Думаю, у нього є старання, але, як мені здається, коло нього небагато однодумців, і є певна група людей, яка не збирається змінюватися на щось краще, від них годі й сподіватися чогось позитивного. Пропихаються ті, які щойно, як то кажуть, перефарбувалися... Від того, наскільки зможе Президент знайти людей іншого ґатунку, й залежатиме його успіх.

— *Президент не в усіх випадках кваліфікується позбутися людей скомпрометованих, залишаючи їх при посадах. Хіба це не є його серйозним прорахунком?*

— Це дуже складне питання. Тут проблема така: а чи є достатньо людей, які гідні заступити інших? У Чехії свого часу прийняли закон про те, що всі, хто був надто активний як комуніст, десять років не мають права з'являтися на публічній посаді. Чехам вдалося оновити країну, бо були кадри, що прийшли на зміну своїм попередникам. Не знаю, чи маємо їх ми...

— *Я думаю, що все-таки маємо.*

— Якщо так, то Богу дякувати... Тут ще й складність у тому, що потрібні люди досвідчені, ті, котрі правильно думають і правильно діють. Я про це кажу як про теорію, бо мені треба було б тих людей знати й вказати на них, а так я лише ставлю питання, на яке сам не маю відповіді... Це, мабуть, основна ділянка того процесу, у якому ми зараз перебуваємо. Тому я зовсім не заздрю Президентові... Якщо йому з Божою поміччю вдасться знайти правильних людей, то це добре, якщо ж їх забракне, тоді ми мусимо ще потерпіти й дивитися, щоб ті, які зараз при владі, хоча б не робили шкоди.

— *До речі, про школу. В опозиційних колах нині побутує думка, що влада жорстко переслідує своїх опонентів. На ваш погляд, арешт Колесникова або Різика — це данина справедливості чи репресії?*

— Я підходжу до цього обережно. Але підозрюю, що коли говорять про репресії, то це є крик злодія, за яким біжать і який перший же волає: «Ловіть злодія!» Ті, хто зараз скаржиться на переслідування, кажуть: «Мене карають тільки тому, що я є інакомислячим». Це дуже ехидний

підхід. Але ефективний, бо люди почнуть говорити: «Дивіться, і того, і цього покарали, а чи не є це забагато?» Звісно, треба мати конкретні факти, щоб визначити, кого й за що карати. Були в нас люди, які поводитися як хотіли, бо думали, що їм дозволено все. Вони й дотепер не свідомі того, якого зла вони наробили, тож бороняться як тільки можуть... Тут нам потрібні цілковито прозорі судові процеси, щоб ні в кого не було ані найменших сумнівів щодо справедливості.

— *Якщо змінити ракурс розмови, то хотілося б знати ваше ставлення до ідеї Президента викладати в школах курс християнської етики? Чи не здається вам, що ця пропозиція внесе додатковий розбрат у й без того непрості суспільні відносини?*

— Назва того курсу — дуже невдалий вибір, який спричинив колосальне непорозуміння. Етика — це наука про поведінку

продовжувати ті комуністичні казки про те, що релігія — опіум для народу...

— *А чи доречно зараз відбудовувати старі церкви — не ті, які ще стоять і потребують реконструкції, а ті, яких уже не існує взагалі, як, наприклад, Десятинна церква в Києві? Хіба це не позірний крок із боку тих людей, кому таке спало на думку?*

— Не можу вам сказати... Те саме, як ви знаєте, робили і з Михайлівським собором, і з Успенським... Мені здається, що потрібна відбудова в міру можливості. У нас влада нищила все що могла — щоб народ забув свою минувшину. Коли ви дитині покажете гарне сучасне місто, вона буде ним захоплюватися, але не знайде своє коріння, коли ж ви їй покажете Святу Софію та скажете, скільки сотень років вона стоїть у Києві, вона знатиме, що походить із народу, який має минуле... Людина, щоб відчувати свою гідність, повинна знати свою минувшину... Я от



людини, мета ж курсу, який хотів запровадити Президент, — розповісти громадянам, як творилася українська культура. Вона не є тільки християнською, вона складається з багатьох елементів, у тому числі й з передхристиянських, як наші різдвяні колядки, приміром... Є й елементи, взяті від вірних інших конфесій, що живуть на нашій землі, — від іудеїв, мусульман... Але, на мою думку, не можна все ж таки заперечити, що найбільшою складовою нашої культури є християнство. Тому назвою курсу могла б бути «Релігійна етика як корінь української культури». І дітей би ми вчили не християнству як такому (бо на це є недільні, парафіяльні школи, там нехай і вчать катехізису), ми б розказували дітям про те, на чому виріс наш народ, говорили б їм: «Пізнай своє минуле, ту культуру, якою ти живеш і яка тебе формувала навіть за комуністичних часів»...

— *Такі уроки мають відвідувати й згадані вами іудеї чи мусульмани?*

— Чому ні? А якби ми були в Ізраїлі, то що б ми там учили? Ізраїльську культуру, побудовану на Святому Письмі — так, як його трактують іудеї. Те саме було б і в кожній мусульманській країні... А якби я жив у Китаї й нічого не хотів би знати про Конфуція, то що б мені сказали? Що я нічого про Китай не зрозумів... Отже, таке навчання не є нав'язуванням якоїсь релігії, це пізнання світу, у якому ти живеш. Крім того, думати, що більшість людей далека від Бога — це помилка. Понад 80 відсотків нашого населення не є чужі або ворожі до Церкви. Треба зрозуміти, хто ми є, і не

на мою думку, треба залишити осторонь об'єктивну правду, тобто те, чия це насправді була батьківщина. Ті люди боролися за те, що вони вважали своєю землею. Нехай із цим розбираються історики. Давайте увійдемо в душу, в серце тих людей, які тоді воювали. І визнаємо: вони страждали й віддали своє життя за те, що вважали своїм ідеалом. Цього ми в них відібрати не можемо. Ну а об'єктивна історія — то вже цілком інша річ.

— *Ми дбаємо про почиття мертвих і забуваємо про живих? Їх навряд чи влаштовує поділ правди на об'єктивну та якусь іншу...*

— Живі мислять своїми категоріями. Про це нібито легко говорити... Ми все ж мусимо увійти в ту ситуацію, коли люди стояли одне проти одного зі зброєю в руках. Принаймні мусимо спробувати це зробити. І не судити їх. Ми це не пережили... У кожному випадку, де є живі люди, ми маємо подумати, чому вони чинили так чи інакше.

— *Нещодавно на прес-конференції в Києві ви зазначили, що «1000 років тому в нас не було чотирьох патріархів». Цим ви, зокрема, мотивували необхідність об'єднання нинішніх чотирьох церков. Які процеси зараз відбуваються в цьому напрямку?*

— Тут ситуація неймовірно складна. Чому? Бо, знову ж таки, всі ми люди... Усе йде дуже тяжко, не хочу казати «безнадійно». Але є й Божа благодать, яка діє у свій спосіб. І я на неї покладаю велику надію. Мені здається, що перш за все ми мусимо дуже ревно молитися. А друга річ, яку ми маємо робити, — бути дуже щирими, і передусім із самими собою. Не мати двох стандартів... От я, приміром, говорю з якимсь священнослужителем іншої конфесії — ми розмовляємо цілком по-людськи, по-християнськи... Але варто комусь із нас опинитися на якійсь трибуні — і там звучать зовсім інші слова. Ми не є щирими із собою.

— *І ви так само?*

— Стівідсотково — напевно, ні. Щоб я був цілковито послідовним — ні, я таким себе не бачу. Стараюсь, але таким не є. Хоч як це прикро визнавати...

— *Тобто я так розумію, що переговори стосовно об'єднання церков вам не дуже вдаються?*

— Та до переговорів узагалі треба підходити обережно. Політика — то річ компромісна. А в Церкві не повинно бути компромісів. Там або є щирість і віра, або їх нема. Тут для себе треба визначити: чи бачу я свого партнера по розмові як людину відкриту? І чи я насправді хочу з ним єдності? Ось у цьому ключ до всього... Усі держави говорять про мир, і всі виробляють зброю... Визначай для себе щось одне. Перекуй мечі на плуги, як учить нас Святе Письмо.

— *Скажіть, а чи буде створено патріархат УГКЦ у Києві?*

— Ми переносимо свій осередок до Києва. Ми повертаємося, бо ми тут були й раніше. А патріархат — то дещо інше. Її ще треба краще відпрацювати й трохи зачекати. Українська греко-католицька Церква буде представлена в Києві, так би мовити, адміністративно, щоб краще можна було спілкуватися... Бачите, скільки ви сьогодні поставили питань щодо нашого загального порядку. Ми, греко-католики, як мені здається, теж маємо допомогти й підтримати добрі ініціативи чи засудити погані. Люди мусять працювати кожен на своєму місці, велике воно чи мале. Щиро працювати та з найкращими помислами здійснювати все те, у що ми віримо...

Розмовляла
Наталія ЛЕБІДЬ
Громадсько-політичний тижневик
“Без цензури”

№ 28 (121) 4 серпня 2005 року



ЗВЕРНЕННЯ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ДО ВІРНИХ

Всесвітлішим, Високопреподобним священнослужителям, Преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мир'янам УГКЦ

Зібравшись на цьогорічному Синоді у Львові, ми, владики Української Греко-Католицької Церкви з України і поселень, вітаємо усю нашу Церкву, вітаємо Вас, дорогі Брати і Сестри.

З часу останнього Синоду (жовтень 2004 року) відбулися чотири події, важливість яких важко переоцінити, бо вони своєю суттю і далекосяжністю можуть спрямувати розвиток нашого церковного суспільства, всіх вірних, хоч би де вони перебували, до справді кращого майбутнього. Хоча ці події самі в собі можна розглядати як суто зовнішні, хочемо на них подивитися очима віри, щоб краще збагнути їх значення і застосування у нашому християнському житті.

1. „І не вливають вина нового в старі бурдюки, а то бурдюки розтріснуть і вино розліється та й бурдюки пропадуть; а вливають вино молоде в нові бурдюки, тож одне і друге збережеться“ (Мт. 9, 17)

Понад 200 років наш народ терпів окупації й переслідування. Ми не могли бути собою у повному значенні того слова. Ми боролися - і то справді героїчно та віддано - за краще існування, але, на жаль, довго не мали успіху, аж поки з Божою допомогою почали жити у власній державі. Однак навіть зі здобуттям Незалежності наш народ ще не став уповні вільним, оскільки не позбувся впливу минулих десятиліть. Вибори нового Президента стали немовби переломним моментом, під час якого ми як народ справді стали сувереном своєї долі. Це важливий поступ, який відкриває перед нами великі можливості та сповнює наші серця надією.

Але те, що ми бачимо сьогодні, ще не є завершенням наших сподівань. Перед нами - довга дорога, яку ми зможемо здолати тільки за певних умов. По-перше, таке завдання досягне лише вільна людина, бо тільки вона усвідомлює свою богосинівську гідність і власну відповідальність перед Богом та людьми. „Чуючи на своєму плечі руку Господню“, така людина сміливо береться за високі завдання, вмюючи розрізнити добро і зло. Вона виявляє належну

нього пройде народ, який об'єднаний почуттям солідарності. Деспотичні режими вчили нас не довіряти одне одному і стояти осторонь чужої біди. Натомість Христос навчає нас любити ближнього свого й приходити йому на поміч. Ця любов і готовність допомогти є духовною основою солідарності. Тому, йдучи дорогою правди й духовної обнови, вчимося „нести тягарі одне одного“, бо тоді й дорога буде коротшою, і тягар не буде таким важким.

2. „Коли, отже, приносиш на жертвник дар твій і там згадаєш, що твій брат має щось на тебе, зостав там перед жертвником твій дар; піди, помирись перше з твоїм братом і тоді прийдеш і принесеш дар твій“ (Мт. 5, 23-24)

Друга подія, над значенням якої варто замислитися глибше, - це акт примирення, який був літургійно проголошений між єпископатами Української Греко-Католицької Церкви і Римо-Католицької Церкви в Польщі. Історія обох народів сповнена взаємних сутичок і болісних кривд, і рани цієї історії часом не загоюються роками. Однак жити безконечними спогадами й дозволити, щоб пам'ять про ці неспокутувані й непрості події кермували нашим життям, - значить засудити себе на безконечне терпіння. Єпископи як провідники свого народу, побачивши потребу такого примирення, здобулися на відвагу й силу духу, даючи приклад обом нашим народам. Ця подія засвідчила нашу зрілість, бо тільки духовно зрілий народ здатний прощати і просити прощення.

Вказаний акт примирення двох сусідніх народів - це водночас яскравий і корисний приклад того, як ми повинні ставитися до всіх інших народів. Ми бачимо, що любов у людських серцях часто холодне, а відтак у багатьох місцях земній кулі спалахують вогнища міжнародної ворожнечі. Одні народи нападають на інших, ставляться одне до одного з погордою, очорнюють невинних, несправедливо перекладаючи на них відповідальність за гріхи поодиноких людей. Наслідки цього є дуже небезпечними для життя народів.

іншого народу тільки тому, що він інший: виглядає не так, як ми; поводить себе нібито дивно, думає не так, як би нам цього хотілося. Пам'ятаймо: вчинений нами ворожий акт щодо будь-якого народу є водночас ворожим актом щодо тієї іскри Божої, яку в ньому закладено.

По-друге, навіть у тому випадку, коли ми стали об'єктами кривди, наша віра забороняє нам відповідати злом на зло. Хай той, хто чує у своїй душі гнів, загасить його згідно з наукою нашого Спасителя, бо кожен народ, як і кожна людина, прагне передусім одного: знайти собі на цьому світі затишок і безпеку. У світі, влаштованому за Божими законами, такий затишок і таку безпеку матимуть усі народи. Тому просимо в Бога, щоб Він навчив нас утверджувати свої національні й суто людські інтереси, не підважуючи подібні інтереси іншого народу. Не дозволяймо, щоб минуле отруювало сучасність і майбутнє, і щоб чужі, неприхильні до нас сили роз'ястрували наші рани та штовхали нас до ворожнечі. Не віддаваймо на поталу свою долю, забуваючи про власні права, але й не топчимо прав інших людей і народів. Шукати собі кращого місця під сонцем треба з піднесеним духом і облеглим серцем, „прощаючи та прохаючи прощення“, переносячи таким чином естафету українсько-польського порозуміння й на інші народи.

3. „Щасливий народ, що йому Господь - Бог його!“ (Пс. 143, 156)

Паралельно з поліпшенням міжнародних стосунків ми повинні і далі працювати над нарощенням порозуміння у міжконфесійних стосунках. Ми з приємністю відзначаємо, що під час і після Помаранчевої революції рівень співпраці та довіри між Церквами в Україні суттєво зріс. Це засвідчує третя велика подія цього року - повернення осідку Верховного Архiepіскопа Києво-Галицького УГКЦ до Києва, - під час якої, зрозумівши її причини, значна частина наших братів у Христі виявили нам свою підтримку.

Вказуючи на важливість повернення резиденції Глави нашої Церкви до джерела,

нашої Церкви. Рік, присвячений Пресвятій Євхаристії, закінчиться в жовтні, але вже сьогодні слід поміркувати, як нам продовжити ці урочистості. Називаємо їх „урочистості“, бо в цьому слові підкреслено одну важливу для нашого життя правду - що Бог є з нами, віддає себе нам, щоб з'єднати нас зі собою, пригорнути нас. Даючи нам самого себе як поживу і напій, Ісус бажав, щоб ми не тільки час від часу з Ним зустрічалися. Усе наше життя має віддзеркалювати бажання бути з Богом, користати з того великого дару, яким Він зробив себе для нас. Це повинно стати свідомим актом з нашого боку: ми повинні жити, думати й діяти євхаристійно.

А що це означає жити євхаристійно? Передусім це означає часто приймати Святе Причастя. Ісус Христос хоче бути з нами, тому Він перебуває під виглядом хліба й вина на кожній Святій Літургії. Отже, приймати Святе Причастя означає не виконувати якийсь зовнішній ритуал, а зустрітись безпосередньо з нашим живим Богом. Немає нічого кращого, нічого більш піднесеного для людини, ніж бути в обіймах Бога, усвідомлюючи, що Ісус Христос є з нами, що Він хоче бути близько до нас й очікує, що ми ставитимемо Його на першому місці. Дитина, яка дуже любить своїх батька і матір, надумавши щось вчинити, питає себе: „А що скаже на це мій тато і моя мама?“ Подібно ми, плануючи щось робити, повинні думати про Бога: „А що скаже на це Господь, який є найважливішим у моєму житті, який створив мене, обдарував талантами, дає сили й бажання робити добро? Що Він скаже про моє життя?“ Такі роздуми також є частиною євхаристійного життя.

Тільки перебуваючи близько до Бога, можна зробити щось справді добре, що триватиме довго. Тому ми закликаємо Вас, дорогі у Христі: якнайчастіше приймайте Пресвяту Євхаристію, Святе Причастя! Нехай Ваша євхаристійна зустріч з Ісусом Христом забарвлює усе Ваше життя, щоб кожен, поглянувши на Вас, почувши Ваші слова й пізнавши Ваші вчинки, міг сказати: „Ця людина близька до Бога“. Цим шляхом ми



Синод Єпископів УГКЦ Львів-Брюховичі 24-31 серпня 2005 року (фото о. І. Яціва)

громадянську активність, яку здійснює через різноманітні спілки, партії, товариства, а також через обраних ними депутатів різного рівня. Таким чином народ вчиться конструктивно озвучувати свій голос, а влада - до цього голосу прислухатися.

По-друге, згадану дорогу здолає лише той, хто знає ціну праці та спроможний реалізувати ті дари, які дав йому Господь. Духовний невільник, як вчить нас Святе Письмо, не може допомогти собі, бо завжди повертається до стану своєї неволі. Його праця позбавлена творчості, прив'язує його до волі господаря та стає причиною душевних і фізичних мук. Натомість вільна людина своєю творчою і натхненною працею сама створює обставини, в яких вона зі своєю см'єю та громадою може належно розвивати свої таланти. Така людина не чекає, коли бажані життєві блага піднесе їй Президент чи Уряд країни, а сама домагається поліпшення власного життя усіма законними й доступними їй засобами. Її праця є щирою, сумлінною і якісно виконаною, а тому примножує не лише особистий добробут, а й добробут усього суспільства та йде на славу Богу.

По-третє, дорогу до кращого майбут-

Перед українським народом, який спромігся на примирення з польським народом, стоїть тепер важливе завдання працювати для примирення з іншими народами, зокрема з тими, історичні контакти з якими були особливо тісними та характеризувалися іноді прикрими непорозуміннями, як це буває між сусідами. Маємо на увазі передусім російський і білоруський, єврейський і кримськотатарський, словацький та угорський, молдавський і румунський народи. Спектр взаємовідносин, а відтак і конкретних проблем у кожному випадку різний, але, благаючи у Бога щасливої долі в майбутньому, ми, як християни, повинні зусібіч оглянути сповідальним поглядом і своє минуле. Вірні нашої Церкви на поселеннях живуть у сусідстві з іншими народами, але перед ними стоїть той самий християнський обов'язок. У ставленні до цих народів ми повинні вчитися втілювати, зокрема, дві великі передумови мирного співжиття.

По-перше, хай ніколи наше серце не буде джерелом та ініціатором ворожнечі. Ми застерігаємо Вас від різних спроб отруювати народну душу, накидаючи їй стереотипи негативного ставлення до

з якого на весь слов'янський Схід засяяла Божо наука, слід підкреслити, що факт приходу християнства до Києва і його поширення з цього міста не є суто заслугою людей, зокрема рівноапостольного Володимира. Це - Божий дар. І прийнявши його, ми і увесь слов'янський Схід зобов'язані поводитися тільки так, як личить християнам.

Закликаємо вірних нашої Церкви молитися також і за тих українських християн, серця яких іще не звільнилися від тягара недовіри. З київських пагорбів, так само як і зі святоюрської гори та інших осередків церковного життя греко-католиків, лине сьогодні до Вас наш заклик бути сіячами християнської любові й потиснути кожну руку, що простягнена до нас з пропозицією миру та порозуміння.

4. „Коли хтось їстиме цей хліб, житиме повіки“ (Ів. 6, 51)

Четвертою великою подією є урочисте святкування Року Пресвятої Євхаристії, проголошеного покійним Папою Іваном Павлом II. З приємністю відзначаємо, що у Львові наприкінці червня відбувся Всеукраїнський Євхаристійний собор. Свої євхаристійні собори провели (або ближчим часом проведуть) усі єпархії та екзархати

зможемо не тільки збагатити своє життя, а й піднести духовний рівень усього нашого народу, який так прагне жити щасливо і гідно, - цим шляхом вдасться продовжити Рік Пресвятої Євхаристії на всі роки нашого життя, перетворюючи буття з Богом на свою життєву програму. І тоді те, що ми хочемо здійснити - все те добро, яким хочемо розвивати, будувати й прикрашати світ - стане благословенною дійсністю.

Дорогі у Христі! У вищезгаданих чотирьох подіях багато з Вас брало безпосередню участь або принаймні стежили за ними. Разом з Вами дякуємо Господеві за всі благодаті, які в цих подіях і за весь минулий рік Він зіслав на нашу Церкву і наш Народ.

Просимо у Господа про витривалість у добрі нас усіх. Як завдаток Божих дарів уділяємо Вам своє архиєрейське благословення: нехай благодать Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога Отця і причастя Святого Духа буде з усіма Вами.

Львів, 31 серпня 2005 року
Від імені Синоду Єпископів
Української Греко-Католицької Церкви
+ ЛЮБОМИР

3 ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ

ЛИПЕНЬ – МІСЯЦЬ О. ЄВСТАХІЯ СМАЛЯ, ЧНІ

о. Євстахій Смалья помер 2 липня 1991 року, 13 липня йому виповнилося б 82 роки, 21 липня минуло б 48 років його священнического служіння. Через те, що у липні місяці газета "Мета" не виходила – матеріал про нього друкуємо в цьому номері.



о. Євстахій Смалья у часи заслання.

29 червня 1950 року. Пересильний лагерь у Львові по вул. Замарстинівській. В камерах на двоповерхових нарах розмістили одну біля одної сім'ї з дітьми. Двері закриті, на коридорі – вартові. Тільки коли бракувало повітря, двері на деякий час відкривали.

Наша чотирирічна донька Марійка вибігла в коридор. Назад у камеру її приніс молодий ще мужчина, дуже скромний, з вервичкою в руках. Позналились. Виявилось, що це – монах отців-редемптористів Євстахій. Так зав'язалось наше знайомство з отцем Смалем. На заслання ми їхали в сусідніх вагонах. З вагону, в якому їхав о. Смалья, завжди було чути церковні пісні, які підхоплювали в'язні з інших вагонів.

В Томську, де нас висипали з "телятників" і поселили в бараки, ми знову зустрілися з отцем Смалем. Він приходив до бараку, підтримував нас на дусі, допомагав фізично й просив усіх молитися.

Опісля нас завели на пароплав, який почав спускатися по ріці Об. Тоді вже стало трохи свобідніше від вартових, і ми отримали змогу ліпше запізнатися з отцем. На жаль, його з іншими родинами висадили скоріше, а нас повезли далі вниз – в Каргасокський район.

Нескоро довелось нам знову побачитись з отцем Смалем. Та все ж ми листувались із ним. Через кілька років він отримав дозвіл приїхати до нас. Ми дуже втішилися.

Отець пробув у нас декілька днів. Вставав раненько, брав вервичку і йшов на двір молитися. Ми мали маленький клаптик землі, що викорчували під гарячки. Із задволенням він допомагав нам на городі та в заготівлі дров на зиму. За час його перебування ми збиралися на спільну молитву: щодня отець відправляв молебень, говорив проповіді, потішав, що обов'язково повернемось в Україну (хоч нам говорили, що це – вічне поселення).

Через деякий час від тяжкої роботи мій чоловік захворів на легені. Щоб відживлятися, потрібне було молоко, і ми вирішили купити корову. Та не було грошей... У відчай ми звернулися до о. Смалья з проханням допомогти, позичити. І він негайно вислав нам гроші. Завдяки йому і Господу Богові чоловік одужав. Чи можна висловити словами вдячність отцеві за допомогу і молитви?

Інша зустріч відбулася вже у Львові де я довідалась, що о. Смалья можна знайти в польській катедрі. Такий мене жаль огорнув, коли я побачила, як він сидить сиротливо в темному кутку, а люди – українці – обережно підходять до нього і клякають до сповіді. Того разу і я висповідалася та запросила отця до нас в с. Кременець (після виселення нам не дозволили повернутися до Львова).

Отець таки відвідав нас. Відправив Службу Божу в хаті, висповідав усю родину, запричашав, а потім охрестив нашого сина, який народився в Сибірі.

Це була людина, яка усе своє життя посвятила виключно служінню Богові і людям. Хай пам'ять про нього назавжди залишиться у тих, що прийдуть після нас. Хай Господь винагородить його за всі терпіння і труди.

Часто ходимо на його могилу на Личаківському цвинтарі. Там завжди – свіжі квіти та палаючі свічки на його могилі. Це – доказ, що він на це заслужив.

Олена ЗАЯЦЬ, м. Львів

З архіву Інституту історії Церкви УКУ



КАТЕХИЗМОВІ ПРАВДИ

о. Богдан ГНАТИСЬКО,
парох церкви Св. Юрія, м.
Яворів

П'ЯТА ЗАПОВІДЬ БОЖА: «НЕ УБИЙ»

Вбивство у лоні матері в останні роки набуло загрозливих розмірів. Щорічно в усіх державах світу гине понад 100 мільйонів ненароджених дітей. Гинуть невинні, гинуть ненароджені, гинуть ті, які через людську невідомість ніколи не побачать Царства Божого, не побачать тієї радості й щастя, яку приготував їм Господь.

Ще у 1942 році митрополит А. Шептицький видав до вірних окремих свій пастирський лист «Не убий!». У ньому він гостро засуджує вбивство дитини в лоні матері – незважаючи на те, що в той час це були ще поодинокі випадки. В сьогодиншній же час цей вид вбивства світ поставив на, так би мовити, «промисловою основу». Ось що писав наш митрополит: «Особливо мерзенні, жахливі та противні природі випадки, в яких батьки вбивають рідних дітей. А може ще гіршими є вони, коли ті діти ще на світ не прийшли. Вже самі обставини, що злочину допускаються рідний батько або рідна мати, що дитина не може боронитися, що, будучи нехрищеною – тратить вічне спасіння. Ці обставини роблять зігнання плоду особливою родом злочину. Дітовбивство надає цілій родині пляму Каїна й стягає прокляття на ту першу та найважливішу клітину життя... Людське життя – це прецінний скарб, передусім для батьків, а опісля – для родини й цілого народу... Людська душа – це ж найважливіший твір, ніж усі матеріальні добра чи дари Божі».

ЛЮБОВ МАТЕРІВ УРЯТУЄ СВІТ

Сьогодні спільноти „Матерів у молитві” існують у вісімдесятьох країнах світу. П'ять років тому при Архикафедральному Соборі святого Юра з благословення Блаженнішого Патріарха Любомира виникла перша спільнота „Матерів” в Україні. Сьогодні ж, такі спільноти існують майже у всіх єпархіях.

Щороку для лідерів спільнот організовується вишкіл. І цього року в древньому містечку Глинянах на Золочівщині відбулися чергові реколекції під проводом Владика Ігоря Возняка, у яких взяла участь сто п'ятнадцять представників Української Греко-Католицької, Автокефальної та Римо-Католицької Церков. Для матерів гостинно розчинили двері своїй помешкань місцеві мешканці. Владика Ігор закликав матерів наслідувати чесноти Пречистої Діви Марії, наповнюючи наші серця пахощами Святого Духа. У неділю в наміреннях учасниць реколекцій відбулася Архи-

ПОДАРУЙ МЕНІ ЖИТТЯ, МАМО!

Ось послухаймо монолог «Біля своєї мами» із книжечки «Планування сім'ї» (Львів – 2000. Інститут захисту життя): «Власне, мене ще не було. Та ось два полум'яних подихи зливаються воедино: Я е! Відчуття щастя проймає цю живу краплинку – мене, цю крихку неповторну унікальність. Ніколи більше не буде в мені так по вінця нуртувати життєва сила, як у цю мить. Малесенький, як макове зернятко, але водночас до безконечності сповнений творчої сили. Бо вже від цієї хвили закладено в мені любов, дано можливість бути щасливим. Тіло вже започатковане, хоча від гарячого пульсування життя набирає змінної зовнішності. Водночас мандрую я, малюсінкий, до своєї домівки на наступні дев'ять місяців, до свого гнізда.

Обережно шукаю я тебе, моя Мамо, щоб згодом сповістити: ось я. Наш внутрішній зв'язок почався, хоча ти поки що не знаєш, що вагітна мною. Ти вже ділишся зі мною своєю їжею. В той час, коли моє власне серце вже б'ється і кров пульсує, Мамо, ти все ще не знаєш, що носиш мене. Повільно мої органи набираються сили, розвивається прихована краса мого обличчя, і ось дізнаєшся ти, що я є. Радієш ти, Мамо, чи тобі страшно? Ти вдячна чи стурбована? Втішає тебе думка, що я відтепер впродовж цілого твого життя буду разом з тобою? Покладаєш ти на мене добрі надії чи відмовляєшся від мене? Надіюся я, що захист, який ти сама отримуєш, передаєси далі. Поки ще я, повний життєвих радощів, плаваю у твоєму лоні і смочу палець, прошу я, твоє дитя, тебе, що вже тепер є і назавжди залишишся моєю Матір'ю: Подаруй мені життя!»

Людино, це говорить жива душа, яку Господь вселив у клітину в момент зачаття!

Невже людина потрапила в глухий кут, з якого немає виходу?! Невже Господь Бог допустив якусь помилку при нашому створенні, через яку людина приречена до такого ганебного гріха, як зігнання плоду?

Ні, і ще раз ні! Господь все передбачив при нашому сотворенні. Господь наділив людину розумом, свобідною волею, щоб ми розумно розпорядилися своїм життям, а особливо життям подружнім. З усіх живих сотворіннь тільки жінка має «печат» дівоцтва, чистоти. І Господь вимагає від людини зберігати цю чистоту до певного часу, до Тайни Подружжя. Інакше буде смертельний гріх – гріх чужоложства.

Чистота – це неоціненний скарб, який зроджує з людини шляхетне створіння, яке має в Бога велику заслугу. Послухаймо, що каже книга Одкровення: «І глянув я. І от – Агнець (Христос) стоїть на горі Сіон, і з Ним – сто



сорок чотири тисячі, що мають ім'я Його та ім'я Отця Його, написане на чолах своїх... Це ті, що з жінками не осквернилися: дівочі ж вони. Ті, що слідує за Агнцем, куди б не пішов. Вони викуплені Богом і Агнцю. І в устах їхніх не знайдено омани: непорочні вони» (Одкр. 14. 1, 4-5). Хто зберігає свою тілесну чистоту, той іще більше збереже чистоту душевну.

Недаремно за втрату чистоти жижди каменували на смерть, а наші прадіди піддавали таких ганьбі і зневазі, адже велика злоба такого гріха, страшні наслідки для цілої родини, роду.

Господь Бог заздалегідь передбачив у людині, щоб вона не допускалась нечистого гріха і вбивства невинного – аборту. Користуючись своїм розумом у подружньому житті, людина повинна планувати своє подружнє життя і дітородження. Не може вона народити більше дітей, якщо не зможе їх утримувати. Тяжким гріхом є морити голодом тварин, – а що вже казати про дітей? Тож жінка має свої місячні цикли, в період яких є плідні і неплідні дні. Коли дитина є небажаною, тоді необхідно здержуватись від подружнього життя у плідні дні, жити розумно, аби не стати дітовбивцями.

Жінка, яка задумує і чинить зігнання плоду, часом залишається сам-на-сам у такій ситуації. А де чоловік, родина, батьки? Чому не відкрили, не заборонили, чому піддають жінку такому жорстокому випробуванню і упадку? Хіба батько плоду непричетний, безвинний? Чи хоча б покався на сповіді, а чи каже «моя хата скраю, нічого не знаю»? Не вийде так. За цей гріх і йому прийдеться сплатити сповна.

Як бачимо, Господь все передбачив, аби людина мала відповідь від подружнього життя і не робила гріха. І не Божа вина тому, що людина не вивчає себе, не використовує тих можливостей, які отримала як дар від Бога, не користується своїм розумом, не веде уміркованого життя.

єрейська літургія.

Дві доби поспіль Високопреосвященний Ігор, парох о. Дмитро Майкут і запрошенні єреї Ігор Підківка та Василь Король були посередниками у примиренні матерів з Господом через Тайну Покаяння.

Усім запам'ятався багаточисельний екуменічний похід зі свічками мешканців містечка та учасників реколекцій дорогою через усі храми Глинян. Учасники причащалися спільної матеріальної та духовної трапези – Пресвятої Євхаристії, що є серцевиною Церкви, її фундаментом. Логічним було й завершення євхаристійного чину подячним акафістом у співслужінні о. Ігоря Підківки. Завдяки спільним молитвам, Тайні Покаяння та Євхаристії, усі присутні матері були живим свідченням єдності Церкви – містичного тіла Христа. Завершилися реколекції поїздом до Нева, де матері спільно поіолилися до Пречистої Діви Марії акафіст,

провідниці та опікунки їхнього руху.

Матері зрозуміли, що Ісус любить наших дітей більше ніж ми, і що хоче їх захистити, прагне, щоб вони зростали у Ньому. Проте втручається лише тоді, коли Його просять. Христос чекає нашої молитви за них. І ми просимо: „Господи, ось мої діти. Ти їх любиш більше ніж я. Ти можеш змінити те, чого я не в силах змінити, тому поручаю Тобі турботу про них”. Інколи ми втішаємось не тому, що змінилися обставини, а тому що ми побачили їх іншими. Молимося про розуміння Його волі щодо них, а не нашої власної.

Учасники реколекції понесли цей дух єдності та любові у свої спільноти. Така материнська любов урятує світ.

Віра
ЧМЕЛИК,
координатор руху.

ДБАЙМО ПРО КРАСУ ДОМУ БОЖОГО

Не можна уявити галицького села чи міста без церкви. Вона – як духовний стрижень людської спільноти, як особливе мистецьке завершення архітектурного ландшафту, що своїми главами вінчає чудові галицькі обрії, символічно поєднуючи собою земну обитель із небесною.

Працюючи впродовж тривалого часу над дослідженням церковного мистецтва в районах Львівщини, завжди захоплюєшся і дивуєшся цій рукотворній красі Господніх домів, переймаєшся гордістю за нашу духовну спадщину. Та гірчить у душі, коли бачиш, що не завжди і не всюди ми вміємо поцінувати й оберігати наш духовний скарб і не завжди сьогодні вміємо створити щось сучасне – рівноцінне зразкам минулого.

Українська церква як духовна інституція, як твір архітектури і мистецтва, пройшла свою історично довгу, часто і хресну дорогу, як і Україна – бо завжди ділила з нею свою долю. А народ найбільше чим опікувався – то це саме своєю церквою. Горнувся до неї в усі хвили свого життя, в усі історичні часи однаково дбав про неї. Таким чином ми у сучасності маємо різноманітні зразки церковної архітектури, малярства з різних історичних періодів; їх торкнулися всі відомі мистецькі стилі Європи. Часто в одній церкві можна зустріти ікони, стінопис чи інші церковні речі різних стилевих епох. І таке явище засвідчує тяглість, безперервність нашого духовного та культурного життя. Тому це є нашою найбільшою національною цінністю.

Усвідомити це і оберігати – найперше наше спільне завдання. Але чи завжди ми усвідомлюємо це? Чи вміємо поцінувати все те, що залишили нам минулі покоління, а також, – що дуже важливо в нинішньому часі, – чи завжди доручаємо таку працю в церкві високопрофесійним майстрам, а чи віддаємо в неумілі руки? Бо фактів таких, фактів невміло виконаних образів – теж немало...

Проблем багато, але щоб зупинитись на важливіших, якось конкретизувати їх, виокремлю з них три.

Перша – це збереження історичної мистецької спадщини в наших галицьких церквах, особливо в сільській місцевості. Оглядаючи наші галицькі церкви, з жалем констатуєш – багато нашої історичної мистецької спадщини, а найперше – старих ікон, які донедавна знищувались атеїстичним режимом, тепер продовжують знищуватись уже своїми – вірними, насамперед – шляхом їх перемальовування. Інші церковні речі чи й сама

архітектура також видозмінюється, нехтуючи їхньою історичною цінністю.

Що робити? Найперше – призупинити перемальовування ікон, викидання старих речей, перебудову давньої архітектури. Наше сьогоднішнє релігійне відродження, яке активізувало діяльність навколо відновлення церков, принесло в ті ділянки і багато шкоди. Перемальовано чимало давніх іконостасів, ікон високого мистецького рівня та значної історичної ваги. Ці перемальовування завдали чи не більшої шкоди нашій мистецькій спадщині, аніж нищення її в часи атеїстичного режиму. І священникам, і мирянам слід усвідомити, що поблідлі кольори на іконі чи інші сліди часу не зменшують їх вартості: це – наша історія, і її потрібно оберігати. Потрібно виховувати в масах почуття краси і пошани до цієї історичної спадщини. Вона – свідоцтво того, як жили і творили наші діди-прадіди. Це – наша історія, наша гордість.

Друга проблема – це сучасне художнє оздоблення церков. Вона тісно пов'язана з першою. Дуже часто до виконання стінописів, ікон на іконостасі запрошуються майстри невисокої кваліфікації, в результаті чого з'являються ікони та розписи, не відповідні нашим духовним та естетичним вимогам. Пам'ятаймо, що рівнем малярських чи інших робіт ми репрезентуємо і рівень своєї культури. Про це повинні думати і церковна громада і художники. Кожній мистецькій роботі в церкві повинен передувати проект, його повинна обговорити якась фахова комісія, а вже тоді має видаватись дозвіл на виконання. Потрібно звернути увагу і на те, щоб на усіх видах малярських чи інших робіт автори-виконавці обов'язково залишали у підписах свої прізвища і дати виконання. Це посилить їхню відповідальність.

Третя проблема – це перенасичення церков (переважно сільських) різними сумнівної вартості речами, що деформують образ Храму Господнього. Наповнення церков великою кількістю статуєток, образочків тощо перетворюють їх на своєрідні склади. Ставиться їх і вішається, де тільки можна. На тетраподі можна побачити, окрім празничної ікони, евангелії, хреста та свічок і кілька статуєток Матері Божої, кілька пар статуєток ангелів. Усе – різної величини. А коли ще додати квіти – все це тетрапод ледве вміщує, перетворюючись уже на якусь вітрину. А людина, прийшовши у церкву, найперше зупиняється саме перед тетра-

подом. Побачивши ж тут таку різноманітність, вона розсіює свою увагу на кількості речей і не може зосередитись на головному – на тій християнській ідеї, на події яку відзначає церква, – про що, зрештою, своєю іконою повинен сповіщати і тетрапод. Така ж історія на бачних вівтарях – там статуєтка заступає образ, образ – статуєтку і т.д.

Невідповідними нашій духовній традиції є і сьогоднішні ікони у так званому новаторському виконанні. Мається на увазі образочки з подвійними зоровими ефектами, тобто такі, що з різних кутів зору подають різні зображення, або інше – статуєтки Матері Божої, поміщені у якое герметичне, штучне середовище зі спадаючими краплинами рідини. Такі штукарства не відповідають нашому обряду і не тільки не розкривають суті святості релігійного образу, але й знецінюють ту святість і в певній мірі є гріховними. Людина у погляді на такі ікони переймається не їхнім змістом, а їх механікою, технічним новаторством, забуваючи про її вищий духовний сенс.

Зрозуміло, ринок шукає різних способів заробляння грошей – чому б не заробити на релігійній наївності простих людей, створивши якісь технічно цікаві речі? Тут можна зрозуміти і людей: кожен хоче прилучитись до прикрашення дому Божого. Але чому саме в такий спосіб? Чому приносять до церкви що хто захоче і ставить там, де захоче? Чому не віддати ті кошти в церкву, щоби там розпорядились ними так, як цього вимагає професійний підхід? Вартість же ікони визначається насамперед її професійним виконанням, мистецькими якостями, через які і формуються почуття духовні.

Зосередитись на чомусь вищому, неприземленому, на тому, що дає життя і вічність, що веде людину до високих християнських чеснот – цього прагне людина, переступивши поріг церкви. Церква, прийнявши у своє лоно, пробудивши світом своєї рукотворної краси почуття внутрішньої гармонії прекрасного і духовного, провадить людину на шлях християнської досконалості. А таку досконалість може прищепити тільки мистецтво – професійне, створене фахівцем-професіоналом, з глибоким розумінням як релігії, народних традицій, так і законів українського церковного мистецтва.

Степан ІВАСЕЙКО

Архитектурний ансамбль нового Богословського центру у Львові
(фото о. І. Яціва)



З ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ

СПОГАДИ ПРО ПЕРЕЖИТЕ

сестри Вен'ямини,
в миру – Володимирі
Марцінковської.
Згромадження Сестер Пресвятої
Родини.



(Продовження, початок у попередніх числах)

Після десяти днів до сестер вкинули якогось чоловіка. Він заточився і впав, а вартові почали насміхатися і говорити всякі дурниці про нас і отців. Коли двері зачинили, ми почали приглядатися, кого ж нам вкинули, і впізнали о. Жупанського ЧСВВ. О. Жупанський дуже втішився, що потрапив до сестер. Розповідав, що від них позабирали весь одяг і все церковне, а тепер дуже його ненадза їсть і нема в що переодягнутися. Сестрам теж веліли все віддати.

Отець Жупанський порадив передати врятовану мною чашу і монстранцію до церкви, бо як знайдуть в мене, то буде ще гірше. Передали туди, де парохом був о. Карпінський, і просили, щоб віддав сестрам у Долині, яких добре знав. Однак не віддав. Сестри писали з Сибіру, їздили самі до нього три рази – дарма. Після звільнення поїхали ми з сестрою Андреею до нього, і разом з нами міліціонер – як свідок і посередник, що передавав колись для нього ті речі, – таки о. Карпінський не віддав...

Просиділи ми місяць під слідством, їсти не давали. Мали ще не відібрані сухарі і чай варили на карбіті (ще й від того боліла голова), – ото й усі наїдки. Після місяця перевели нас у загальний «лягер» (табір). Тут – вже інші порядки...

У середньої величини кімнаті було чотири поверхи суцільних нар – на кожного припадала неширока дошка. В куті – велика дерев'яна параша. Через брак місця кругом навколо неї спали люди. Вночі перевіряли по декілька разів і били, щоб тісніше спали. Майже кожної ночі виганяли всіх на подвір'я в чому хто був, все перетрясали і заганяли назад, рахуючи всіх при тому ретельно – нагайкою по плечах. Часто з рахунку збивались, – не знаю вже, чи навмисно, чи дійсно, – і щоразу ретельно перераховували – знову нагайкою по плечах.

Годували страшенно зле. Люди вмирили. Сестри всі були хворі, найбільше – с. Андрея. Думали, що не виживе. Було кілька лікарів, але вони мало що могли порадити в таких умовах.

4 травня сказали сестрам, що вивезуть їх далі і ввечері видадуть речі, але треба добре пильнувати, щоб не забрали. Сестри по черзі стерегли речей, що передали в табір родичі, хоч як то було важко зробити. Ми мали враження, що наші «охоронці» роблять все для того, щоб нас таки обікрали: заганяли нас в барак, щоб лишити без нагляду речі, до вагона підселили таких людей, що так і старались щось в нас потягнути. Однак ми спали по двоє, по черзі: дві спали, а дві чували. Добре ще, що ми четверо їхали разом, бо хотіли спочатку розділити по одній.

5 травня 1950 року повезли нас з Коломиї на Калуш і Брошнів, де мали добирати вагони з людьми, бо в Брошневі тоді був пересильний пункт. Я приготувала дощечки з написом і у Брошневі кинула поміж стійкових, які стояли коло віконця. Поки вони крикнули, люди, що працювали на тартаку коло колії, які вже звернули увагу на дивний товарняк з людьми, помітили на рельсах дощечку, підняли і прочитали: «Хто підніме дощечку, прошу передати моїм родичам Євгенії і Омелянові, що в вагоні – їх дочка». Один з робітників, що мав ровер, швидко передав моїм родичам мою вісточку. Вони прийшли на станцію в Рожнятів, але побачитись з нами їх так і не допустили. Передачі також не дозволили передати, навіть близько до вагона підходити заборонили – лише здалека мали стояти. Я бачила їх, як стояли здалека, і востаннє чула мамині слова: «Діти, тримайтеся!»

Везли переважно ночами. Вдень вагони стояли в безлюдних місцях. Переважно стояли по декілька таких вагонів з засудженими, люди на пальцях показували одні одним, на скільки їх засудили і везуть. Тільки сестри не знали ні за що їх засудили, ні на скільки, ні куди везуть.

(продовження у наступному числі)



Пощавай, літо!

У ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ І З БОГОМ

Уже традиційно, восьме літо поспіль, на узліссі в мальовничому Крехові, неподалік монастиря отців-василіян, розташовується молодіжний спортивно-відпочинковий табір християнського виховання. Таборяни (зазвичай — 25-40 підлітків) протягом трьох тижнів живуть у наметах, самі збирають хмиз, розпалюють вогнище, готують їжу, прибирають... А опікуються підлітками, окрім світських виховників та семінаристів, брати-монахи. Саме вони проводять з хлопцями та дівчатами ненав'язливі бесіди коло вогнища, готують їх до сповіді і св. Причастя і навіть грають зі своїми підопічними у футбол!



вечірні ватри, розмови з монахами...

— А мені найбільше подобається те, що табір учить самостійності і відповідальності, — каже 14-річний львів'янин Данило Дутка.

— Тут щодня дізнаєшся щось нове й корисне!

Щоправда, як виявилось, не у всіх адаптація до суворих табірних буднів проходить гладко.

— Коли я уперше приїхав до табору, мав 9 років, — розповідає 14-річний Роман Терембецький з Львова. — Тоді, пригадую, навіть плакав на початку: сам, без батьків, польові умови. А наприкінці зміни також плакав: правда, вже тому, що не хотів їхати. З того часу щоліта зідзвонюємося з друзями (з ними теж познайомив табір) і вирушаємо до Крехова. Батьки на перших порах хвилювалися: як ми, мовляв, тут самі. А тепер спокійні, знають, що у добрих руках.

Як розповів виховник Михайло Малкуш, у таборі є "залізне" правило: будь які розваги і забави тільки після того, як влаштований побут: є вода, дрова, приготована їжа. Для неслухняних і лінивих — покарання: відтискання. Є й заохочення: табірні гривні, за які можна придбати солодощі.

— Умови у нас справді спартанські, — каже Марта Кулай, цьогорічна випускниця ЛНУ ім. І.Франка, у минулі роки — учасниця, а тепер виховник табору. — Власне, це і є нашим завданням — гартувати дух і тіло, вчитися жити у гармонії з природою, з Богом. Утім, не бракує у таборі й веселих розваг і конкурсів, екскурсій, спортивних ігор.

За 7 років існування спортивно-відпочинкового табору у Крехові тут відпочили понад 500 дітей, — говорить Адріана Огорчак, керівник краєзнавчого центру "Паломник" при фонді св.Володимира, який є ініціатором та організатором таборів. — І впевнена, неповторні миті у Крехові, вечірні ватри, відверті розмови з монахами, хвилюючи Перше причастя, екскурсії мальовничим Розточчям стали для них незабутнім спомином.

Люба КИНДРАТОВИЧ

ЦЕРКВА БОРЕТЬСЯ З БІСАМИ ТАКА ПРАВДА



Католицькі священники Мексики проводять до п'яти ритуалів екзорцизму (вигнання бісів) щодня. Ця статистика була наведена під час Національного конгресу екзорцистів, що недавно завершився в Мехіко.

Тільки в одному центральному федеральному окрузі Мексики є вісім

священнослужителів, які від Святого Престолу отримали дозвіл займатися екзорцизмом. За словами одного з екзорцистів, о. Педро Мендоси, до кожного з його колег звертаються по 4-5 людей щодня. У єпархії також регулярно проводиться спеціальна молитва про звільнення від бісів одержимих, на яку приходять по 30-40 чоловік.

За словами іншого клирика, о. Абель Лопеса, обряд екзорцизму випереджає складна процедура. Бо хоч одержимих бісами часто можна визначити за їхньою поведінкою, єпархія повинна впевнитися, що перед екзорцистом не просто душевнохвора людина, а саме біснувата. Саме тому у кожній єпархії єпископ скеровує таких людей до психологів і психіатрів, які повинні визначити стан хворого, перш ніж над ним буде виконаний обряд вигнання біса.

Вітаємо ювілярів!

У вересні святкують ювілеї:

35-річчя священства - о. Богдан Смуk (21. 09)

70-річчя уродин - о. Степан Яхимець (05.09)

65-річчя уродин - о. Мирослав Войцихівський (15.09)

50-річчя уродин - о. Анатолій Дуда (25.09)

45-річчя уродин - о. Ігор Ковальчук (01.09)

45-річчя уродин - о. Іван Коломієць (13.09)

40-річчя уродин - о. Володимир Сайчук (12.09)

35-річчя уродин - о. Володимир Ольшанецький (05.09)

ШИРЯЙ ПІД ХМАРАМИ, ЯК МИ...



Львівська міська громадська організація "Агенція соціально-інтеграційного розвитку" вже два роки, як започаткувала початкову літунську школу "Аеромаєстро" для дітей та підлітків. Влітку це громадське об'єднання разом з Комісією по справах родини Львівської Архиепархії та Львівським обласним авіаційно-спортивним клубом ТСО України, при сприянні Громадської організації "Дорога" і Благодійного фонду "Салюс" був проведений табір на спортивному летовищі Цунів. Для 15 дітей та підлітків мрія піднятися в небо на власних крилах здійснилась.

Юні пілоти не тільки таборували, а й навчалися азам льотної справи — аеродинаміки, метеорології тощо, та виконували практичні тренажі по пілотуванню планера "БРО-11 П".

27 серпня на День авіації України пілот-спортсмен Геннадій Хазан на літаку Як-12 виконав ознайомчі польоти з учнями школи "Аеромаєстро". Діти і підлітки вперше у житті піднялися під хмари на літаку.

Серед них були і ті, хто зазнав психологічного стресу під час сумнозвісної авіакатастрофи на Сквилові у 2002 році. Тепер вони подолали страх і мріють стати справжніми пілотами.

"Ми тепер вчимося ширяти під хмарами, і не під впливом "ширки", чи "лонгера"! Це набагато приємніше..." — говорять підлітки, які послідовно здійснюють свої мрії про польоти.

(Власний кореспондент)

ІНТЕРВ'Ю

ЧИ НЕ ВПІЗНАЄМО СЕБЕ?

Одному журналістові приснився сон, що він брав інтерв'ю в Бога А оскільки ця розмова вийшла досить цікава, то ми й наважилися вам її запропонувати. «Я бачу, ти хочеш взяти в мене інтерв'ю?» - запитав Бог. «Якщо, Боже маєш час», — відповів я.

Усміхнувся Господь. «Мій час — вічність. Що саме ти хотів би мене запитати?»

«Що Тебе найбільше дивує в людях?» Відповів Бог: «Будучи дітьми, вони поспішають стати дорослими, а потім ще довгий час залишаються дітьми.

Вони втрачають здоров'я, здобуваючи гроші, а тоді тратять ті гроші на те, щоб відновити здоров'я. Вони настільки занепокоєні своїм майбутнім, що забувають про теперішнє, незважаючи на те, що живуть такі тепер, а не в майбутньому.

Вони живуть так, наче ніколи не будуть вмирати, і помирають так, немов ніколи не жили».

Господь взяв мене за руку і ми помовчали хвилину.

А тоді я запитав: «Як Батько, чого Ти хотів би навчити своїх дітей?»

«Хочу, щоб вони зрозуміли, що не можуть заставити когось їх полюбити, а натомість можуть дозволити собі бути любленими, бо поряд з ними є люди, котрі їх люблять, але можливо, вони ще не навчилися виражати свої почуття. Щоб навчилися прощати, практикуючи прощення на щодень, адже в одну мить можна глибоко поранити того, кого любиш, проте пройде багато років, поки ті рани загояться.

Щоб зрозуміли, що не можна порівнювати себе з іншими і пам'ятали, що двоє людей можуть дивитись на одну й ту ж річ, і бачити її по-різному.

Що багатим є не той, хто найбільше має, але той, хто найменше потребує.

І ще, щоб усвідомили, що недостатньо є прощати один одному, але необхідно простити й самому собі.»

«Дякую, Боже, що знайшов для мене час, — сказав я покійно. — Чи є ще щось, чому Ти хотів би навчити своїх дітей?»

Всміхнувся Бог і сказав: «Просто пам'ятайте, що я є з вами завжди».